

nhân vì khi hay tin Công chúa hạ sanh, Thái tử đã buộc miệng than "Lại thêm một trở ngại! Lại thêm một dây trời buộc nữa!" Dù sống trong nhung lụa, Thái tử vẫn luôn cảm thấy bất an trước những cảnh sinh lão bệnh tử, mạng người bấp bênh, phiền não khổ đau và cảnh ung dung tự tại của những đạo sư. Rồi một đêm, sau khi đi qua nhìn vợ con lần cuối, Thái tử ra lệnh mã phu Xa nặc (Channa) thắng ngựa tên Kiên trác (Kanthaka) để Ngài vượt hoàng cung, xuất gia cầu đạo. Sau khi qua sông Anoma, Thái tử cắt tóc, gởi cả áo mũ, vàng vòng châu báu để Xa nặc mang về. Từ đó Ngài bước hẳn vào con đường xuất gia cầu đạo.

Sau khi rời nhà Siddhatta đi thẳng về hướng đông, qua khỏi các xứ Sakyas, Koliyas và Mallas hay ít nhất cũng bằng những khoảng cách địa lý tương đương. Không có tài liệu nào đề

cập đến khu vực nơi Ngài đặt chân đến trước nhất. Văn bản Pali gọi khu vực đó là sông Anoma, cách thành Kapilavattthu (Ca tỳ la vệ) ba mươi dặm, và nói rằng Ngài đi đến rừng xoài Anupiya, một địa danh mà trong kinh điển có đề cập đến như là một thị trấn nhỏ. Đại sử (Mahavastu) có nói đến một dòng sông, nhưng lại thuộc thị trấn Animiya, cách Mallas mười hai dặm. Theo Phương Đăng Bản Khởi Kinh (Lalitavistara sutta), đó là một địa danh có tên Anuvaineya hay Anumaineya thuộc miền Maineyas, khởi xứ Mallas, địa danh này lại cách Mallas sáu dặm đường. Những dữ kiện này đều nhằm chỉ đến một địa điểm có thực tại một chỗ nào đó ở miền đông Kapilavattthu mà theo truyền thống sử liệu, đó chính là nơi Siddhatta đã đến. Anupiya là một địa danh có thực

được đề cập đến trong kinh điển. Địa danh này được công nhận là nơi đức Phật dừng chân đầu tiên, những tên gọi còn lại chỉ là những cách gọi khác nhau của Anupiya mà thôi. Anupiya cũng như những địa danh cùng những biến cố nổi bật khác không phải được đề cập chỉ một lần trong bốn tạng kinh A hàm mà được nhắc đi nhắc lại nhiều lần trong những văn bản khác với những chi tiết khác nhau, bằng nhiều hình thức khác nhau, hay được thêm vào kinh tạng theo trình tự và thứ lớp khác nhau, nhất là trong các văn bản Sanskrit, văn bản ra đời rất lâu sau những văn bản Pali. Người ta không thể không đặt ra vấn đề những điểm dị biệt và thêm thắt này trong văn bản bằng tiếng Sanskrit phải chăng chỉ là những điểm phụ họa, hoặc văn kinh điển chỉ nêu lên một số tình tiết chọn lọc trong số hàng loạt những chi tiết có thực vào thời điểm đó, để rồi những chi tiết này sẽ được nói đến đầy đủ hơn trong các luận văn ở đời sau?

Kinh điển kể lại rằng trước nhất Siddhatta tìm đến thụ học với hai đạo sư, nhưng vì thấy họ không thể thỏa mãn được những điều mong muốn nên Ngài bỏ đi thực hành khổ hạnh trong sáu năm trường cùng với năm bạn đồng tu. Sau đó Ngài nghĩ ra phương pháp tu tập mới nên không theo lối khổ hạnh tự đọa bản thân, quả nhiên sau đó Ngài đạt đến giác ngộ và giải thoát. Trong những ngày đầu sau khi thành đạo Ngài có lương lự không muốn hoàng pháp độ chúng, nhưng rồi Ngài quyết định chuyển pháp luân và lên đường đến Benares. Tại đây Ngài gặp lại năm bạn đồng tu ngày trước, những người này trước đó đã bỏ rơi Ngài khi thấy Ngài không tu theo lối khổ hạnh,